



עפ"ת 38216/11/22 - דמיטרי סטוקלוב - ע"י נגד מדינת ישראל - ע"י פרקליטות מחוז דרום פלילי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 38216-11-22 סטוקלוב נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת גילת שלו
המערער	דמיטרי סטוקלוב - ע"י ב"כ עוה"ד רבקה ג'אן
נגד	מדינת ישראל - ע"י פרקליטות מחוז דרום פלילי
המשיבה	

מהות הערעור: ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע (כב' השופטת א' חנה בר), בתת"ע 1825-09-21, הכרעת דין מיום 11.5.22 וגזר דין מיום 6.10.22.

פסק דין

המערער הורשע לאחר שמיעת הראיות בעבירה של נהיגה בשכרות, לאחר שנקבע כי ביום 18.6.21 נהג המערער ברכב בכביש 241 בהיותו שיכור, כך שבדגימת אוויר נשוף שמסר נמצא ריכוז אלכוהול של 511 מיקרוגרם בליטר אוויר נשוף. בגין הרשעתו גזר עליו בית המשפט קמא את העונשים הבאים: 26 חודשי פסילה בפועל, בניכוי 30 ימי פסילה מנהלית; מאסר על תנאי של חודש, שלא יעבור עבירות של נהיגה בשכרות או נהיגה בזמן פסילה למשך שנתיים; פסילה על תנאי והתחייבות בסך 3,000 ₪.

הערעור שבפני מופנה הן כלפי הרשעתו של המערער והן כלפי חומרת העונש שהוטל עליו.

אשר להכרעת הדין טענה ב"כ המערער, כי בית המשפט קמא לקה ב"ראיית מנהרה", "**עת "סימן" לו למטרה להרשיע את המערער, תוך התעלמות מוחלטת מראיות שבכוחן לזכות את המערער**"; ובכלל זה נטען, כי בית המשפט התעלם מסתירות חמורות בראיות התביעה, מפגמים בראיות, ממחדלי חקירה חמורים ומפגיעה בזכויותיו של המערער כחשוד, וכי בהכרעת הדין נקבעו קביעות שגויות ובלתי מבוססות, בהתעלם מטענות ההגנה בסיכומיה ומחומר הראיות. אציין כבר כאן בהערות אגב, כי בלי קשר להכרעה בערעור, יש להתנער מהלשון הבוטה בה נקטה ב"כ המערער כלפי בית המשפט קמא, ויתכן שבעתיד יישקלו סנקציות במקרה כזה, ולכל הפחות חיוב ב"כ המערער לתקן את הודעת הערעור בטרם הידרשות לה או לכל בקשה הנובעת ממנה.

הטענה המרכזית של ב"כ המערער היא, כי לא הוכח שהמערער נהג ברכב בעת האירוע, ולמעשה מי שנהג ברכב הוא חברו של המערער ששהה עמו בעת שעוכב ע"י השוטרים, וטענה זו פורטה באריכות רבה בערעור (עמ' 9-2, 12-23 להודעת הערעור). בהקשר זה נטען, כי תיעוד מצלמות הגוף של השוטרים עומד בסתירה לעדויותיהם כי ראו את



המערער נוהג ברכב; כי בעדויות השוטרים נפלו סתירות בנוגע לשאלת קשר העין עם הרכב עד לעצירתו; כי שפת האם של המערער היא רוסית והוא דובר עברית בסיסית בלבד, ולכן לא הבין את דברי השוטרים לאשורם וביקש מהשוטרים מתורגמן, כך שלא ניתן לראות באמרתיו בשטח משום הודאה בנהיגה; וכי בכל מקרה המערער לא אמר באף אחת מאמרתיו כי **נהג** ברכב, אלא כי **נסע** ברכב, כך שאין בכך סתירה לטענתו כי חברו נהג ברכב; כאשר הוא שוחח עם השוטרים ולקח אחריות על המעשים, מאחר שהוא בעל הרכב וחשב שאסור גם לנסוע ברכב תחת השפעת אלכוהול.

לגבי תוצאות בדיקת הנשיפה טענה ב"כ המערער, כי בשלב מסוים, בין השעה 23:36 ל-23:40, דהיינו 4 דקות לפני שבוצעה לו הבדיקה, המערער לא היה נתון להשגחת השוטרים, ובשלב זה הוא עישן ושתה מפחית בירה. בכך נרמז, כי בדיקת הנשיפה שנערכה לו פגומה, וכי תוצאתה אינה משקפת את רמת שכרותו של המערער בעת ביצוע העבירה. עוד נטען, כי בית המשפט קמא לא נתן דעתו לפער בין תוצאות בדיקת הנשיפה לבין בדיקת המאפיינים התקינה שנערכה למערער; וכי בית המשפט שגה בקביעתו כי המערער עשה כל שביכולתו כדי להכשיל את הבדיקה, בעוד שכלל לא יוחסה לו עבירת שכרות מכח סירוב.

במסגרת הדיון שהתקיים לפניי, חזרה ב"כ המערער על טיעוניה והוסיפה כי למרות שהכרעת הדין מבוססת בין היתר על ממצאי מהימנות של בית המשפט קמא, הרי שבענייננו מתקיימים החריגים שנקבעו בפסיקה לעניין זה; שכן בית המשפט קבע ממצאים על סמך ראיות כתובות ועל סמך שיקולי הגיון, ולא על סמך העדויות שנשמעו בפניו, ומאחר שההגנה הציגה נתונים המצביעים על כך שלא היה באפשרות בית המשפט קמא לקבוע ממצאים שקבע. ב"כ המערער הגישה אסופת פסיקה שיש בה לטעמה לתמוך בטענותיה לגבי הכרעת הדין.

אשר לגור הדין, עתרה ב"כ המערער לחלוטין לקיצור תקופת הפסילה בפועל באופן משמעותי, ולביטול רכיב המאסר המותנה שהשית בית המשפט קמא על המערער.

לטענתה, בית המשפט קמא שגה בקבעו כי אין בנסיבותיו האישיות של המערער ובעברו המקל, כדי להביא לחריגה ממתחם העונש ההולם; ובהתעלמו בהקשר זה מהכשלים, הסתירות והקשיים בראיות שהובאו בפניו. עוד נטען, כי בית המשפט שגה כאשר התעלם מפסיקה שהציגה ההגנה שבה הוטלו עונשים החורגים משמעותית לקולא מפסילת המינימום הקבועה בחוק, שבהם אף נמנעו מהטלת עונש של מאסר מותנה; וכי ניכר שעמידתו של המערער על חפותו עלתה לו בהחמרת העונש יחסית למקרים דומים.

ב"כ המשיבה עתר לדחות את הערעור על שני חלקיו. לדבריו, אין כל הצדקה במקרה זה להדרש לממצאי עובדה ומהימנות, שכן ממכלול הראיות שבתיק עולה כי המערער הורשע בצדק, וכי מסקנות בית המשפט קמא מבוססות והביאו בחשבון את טיעוני ההגנה. בהקשר זה הפנה לעדויות השוטרים מהן עולה כי המערער נהג ברכב; ולסרטוני מצלמות הגוף של השוטרים התומכים בעדויותיהם, ומהם אף עולה כי המערער דובר עברית, הודה בעבירות בפני השוטרים, הדגיש את הצורך שלו ברשיון הנהיגה, ולא הזכיר את הטענה שחברו נהג ברכב. הודגש, כי השוטרים לא עומתו בחקירותיהם הנגדיות עם הטענה שאחר נהג ברכב, וחברו של המערער אף לא הובא כעד מטעם ההגנה, והדברים צריכים לפעול לחובת המערער.



אשר לעונש נטען, כי בית המשפט קמא לא התעלם מטיעוני המערער וערך את האיזון הראוי בין כל השיקולים הנדרשים; אך לא היה מקום לשקול קשיים ראייניים, שכן כעולה מהכרעת הדין לא התגלו כל קשיים ראייניים בעניינו של המערער. כן נטען, כי אין מקום להתערב במידת העונש שהוטל, אלא במקרים חריגים שמקרה זה אינו נמנה עליהם.

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, ועיינתי בהודעת הערעור המפורטת ובתיק בית המשפט קמא, נחה דעתי כי דין הערעור, על שני חלקיו, להדחות.

הכרעת הדין של בית המשפט קמא מבוססת ומנומקת היטב. בית המשפט התייחס לכל הטענות שהעלה המערער ודחה אותן אחת לאחת בהחלטה מנומקת, ואין לי אלא להצטרף לקביעותיו.

ראשית אציין, כי בית המשפט קמא קבע ממצאי מהימנות, הן לגבי השוטרים שאת עדויותיהם מצא כאמינות, מהימנות וקונקרטיות, וקבע כי הן לא נסתרו במהלך המשפט או בראיות חיצוניות (עמ' 34 להכרעת הדין); והן לגבי המערער שאת עדותו מצא בית המשפט כעדות כבושה ובלתי מהימנה, העומדת בסתירה למכלול הראיות שהובאו, והתרשם כי הוא עשה כל שביכולתו כדי למלט עצמו מהאשמה (עמ' 34 ו-42 להכרעת הדין).

על פי ההלכה הפסוקה, אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, למעט במקרים חריגים, זאת נוכח היתרון שיש ככלל לערכאה הדיונית מעצם יכולתה להתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי מהעדים שהעידו בפניה (ראו למשל ע"פ 8560/18 **זבורוף נ' מדינת ישראל** (23.4.20)). בניגוד לטענות הסנגורית, אינני סבורה כי במקרה זה חל אחד מהחריגים שנקבעו בפסיקה לכלל אי ההתערבות.

ממכלול הראיות שהובאו בפני בית המשפט קמא עולה בבירור, כי המערער הוא זה שנהג ברכב בעת ביצוע העבירה. יצוין, כי המערער נעצר תחילה ע"י השוטרים בחשד לביצוע עבירת מהירות, ורק לאחר ששוחחו עמו והציגו לו את ממצאי מדידת המהירות, התעורר חשדם כי הוא שיכור. שני השוטרים ציינו בדוחות שערכו ובעדויותיהם בבית המשפט, כי לאחר שהרכב נעצר הם ראו את המערער יורד מדלת הנהג ברכב; ומעבר להתרשמותו של בית המשפט ממהימנותם, לא נמצאה כל סיבה לפקפק בגרסתם זו, ולא נמצאו סתירות של ממש, שיש בהן להפריך את עדותם בנקודה זו.

לגבי טענת הסנגורית כי העולה מסרטוני מצלמות הגוף של השוטרים סותר את דברי השוטרים, שכן לא ניתן לראות בסרטונים שהמערער ירד מדלת הנהג, אלא הנקודה הראשונה שבה הוא נראה היא מחוץ לרכב; הרי שצפייה בסרטונים מעלה, כי מצלמות הגוף אינן קולטות את כל המתרחש, כאשר גם אחרי הפעלת המצלמות, בשלב של עצירת הניידת מאחורי רכב המערער, בעוד השוטרים ישבו בניידת, מצלמות הגוף קלטו את הנעשה בתוך הניידת. ברי, כי השוטרים שישבו בניידת וצפו במתרחש מבעד לשמשה הקדמית, ואין להם את מגבלת "שדה הראיה" של המצלמות, יכלו לראות בעיניהם פרטים רבים יותר מאלו שנראים במצלמות; כך שאין בנצפה במצלמות כדי לסתור את עדויותיהם הנכוחות של השוטרים, כי שמרו על קשר עין עם רכב המערער עד שעצר, וראו את המערער יורד מכסא הנהג ברכב. מעבר לכך יצוין, כי בכל הסרטונים שבתיק, ניתן לראות כי המערער לאורך כל הדרך היה בסמוך לצד השמאלי של הרכב, נראה



נכנס להביא את מסמכיו מדלת הנהג, ובשלב מסוים אף נראה יוצא מדלת הנהג; כאשר חברו של המערער נראה בכל הזמן הזה בסמוך לצדו הימני של הרכב.

יתרה מכך, מהמצלמות ומהדוחות השונים עולה, כי בשום שלב המערער לא טען בפני השוטרים כי לא הוא נהג ברכב; וכי הוא התנהל מול השוטרים כמי שמבין את העבירות שיוחסו לו (הן עבירת המהירות שבגינה נעצר והן עבירת השכרות שבגינה עוכב ונערכו לו בדיקות שונות), הבין את השלכותיהן של העבירות, והסביר את הפגיעה שתגרם לו אם ייפסל רשיון הנהיגה שלו. הטענות שהעלתה ההגנה (שהן טענות כבושות, שהועלו לראשונה בפרשת ההגנה או בסיכומים), לפיהן המערער לא הבין שעליו למסור בפני השוטרים את גרסתו כי לא הוא נהג ברכב; כי סבר שהוא צריך לתת דין וחשבון לשוטרים מאחר שהוא בעל הרכב ולא בגלל שנהג בו; או כי הודה בפני השוטרים רק שנסע ברכב ולא שנהג ברכב, הן טענות מיתממות ולא אמינות.

בצדק אף נדחתה טענת המערער, כי בשל קושי בשפה העברית לא הבין את המתרחש ולא יכול היה למסור את גרסתו המלאה בפני השוטרים. כפי שציין בית המשפט קמא, במצלמות הגוף של השוטרים ניתן לראות כי המערער תקשר עם השוטרים היטב, גם אם לא בעברית רהוטה. כבר בסרטון הראשון, נראה המערער מתקשר היטב ובאופן שוטף עם השוטר עידן לגבי עבירת המהירות, עונה לשאלתו כי שתה בירה אחת, ומדבר על עצמו ועל ילדיו. בסרטון השלישי, נראה המערער משוחח עם השוטר גסאן בעת רישום הדוח ולאחר ביצוע בדיקת הנשיפה. לאחר שהשוטר הסביר לו במה הוא מואשם וביקש את תגובתו, המערער לא אמר בשום שלב כי אינו מבין את הדברים, ומסר בתגובתו דברים רבים בעברית שוטפת, גם אם לא רהוטה. כך למשל אמר המערער שהוא עשה טעות גדולה בכך שנסע ברכב כשהוא שתוי; ששתה לאחר שקם ואכל, ו"זה לא ששתיתי ונסעתי ישר"; שהוא מאד מצטער שנסע "עם הריח"; שהוא מאד צריך את הרשיון, שבלי רשיון הוא יישאר בלי עבודה ובלי אפשרות לשלם מזונות ושכר דירה; כי "בלי רשיון אני אפס"; הסביר היכן הוא עובד כבר 10 שנים, ושהוא נוסע לעבודה 30 ק"מ לכל כיוון; ולאורך כל הדרך ניסה לדבר לליבו של השוטר, אמר לו שהוא מצטער, ושזו הפעם האחרונה שהוא עושה טעות כזו. צפיה בסרטונים מעידה כי המערער הבין היטב את המיוחס לו, ומדבריו עולה לפחות ראשית הודאה במעשים.

הפעם היחידה שבה המערער טען בפני השוטרים כי הוא לא כל כך מבין עברית, היתה בסרטון השני של השוטר עידן, כאשר המערער נראה מעשן בעת ההמתנה לבדיקת הנשיפה, ולאחר שהשוטר עימת אותו עם כך שהוסבר לו קודם לכן לא לעשות כן. השוטרים לא האמינו לדבריו כי הוא לא מבין טוב עברית, והשוטר עידן אמר לו שלא ינסה "לסובב" אותו שכן הוא הבין טוב מאד. צפיה בסרטון הראשון מעלה, כי השוטרים הסבירו למערער בצורה ברורה ונהירה כי הם מתכוונים לערוך לו בדיקת נשיפה, הסבירו לו את הכללים ואמרו לו בצורה מפורשת כי עישון, שתיה או אכילה יכשילו את הבדיקה והוא ייחשב כמי שסרב להבדק. במצב דברים זה, ולאור העולה מכל הסרטונים, נכונה מסקנתו של בית המשפט קמא, כי לא היתה פה בעיית שפה אלא נראה שהמערער עישן בשלב זה בניסיון להכשיל את הבדיקה; וכך אף היתה התרשמותם של השוטרים בשטח.

בהקשר זה יצוין, כי טענת המערער לפיה הוא ביקש מהשוטרים מספר פעמים מתורגמן אך לא נענה, אינה עולה ולו ברמז מהסרטונים. יתרה מכך, טענה זו עלתה לראשונה בעדותו של המערער בבית המשפט, ולא הוצגה בפני השוטרים בחקירותיהם הנגדיות. המנעות מחקירה נגדית של עד בנקודה מסוימת, בעיקר כאשר מדובר בטענה עובדתית המצויה



בלב המחלוקת, מחלישה את גרסת הצד הנמנע ומעמידה אותה בספק; שכן לעד לא ניתנה הזדמנות להתעמת עם הטענה ולהגן על גרסתו, וההנחה היא כי לו היה נשאל בסוגיה זו, תשובתו היתה פועלת כנגד הצד הנמנע.

לכל האמור יש להוסיף את העובדה, שגם טענת המערער לפיה לא הוא זה שנהג ברכב אלא חברו, הועלתה לראשונה רק במהלך עדותו בבית המשפט; וגם טענה מרכזית זו לא הוטחה באף אחד מהשוטרים בחקירותיהם הנגדיות, ולא התאפשר להם להתעמת עמה. בהקשר זה יצוין, כי במסגרת המענה לכתב האישום, טענה הסנגורית בלקוניות כי המערער **"כופר במקום, בנהיגה, במיומנות המפעיל ובמהימנות המפעיל"**, אך לא פירטה, כפי שראוי היה לעשות, את הטענה המרכזית של ההגנה כי אדם אחר נהג ברכב.

עוד יצוין בהקשר זה, כי חברו של המערער שעל פי הטענה נהג ברכב, לא הובא כעד הגנה לבית המשפט ואף לא התבקש זימונו ע"י בית המשפט (לאור הטענה שלא שיתף פעולה עם המערער בעניין זה). כידוע המנעות מהבאת ראיה רלוונטית ללא הסבר סביר, פועלת גם היא לחובת הנמנע, שכן ניתן להסיק כי אילו הובאה הראיה, היא היתה מחלישה את גרסתו. לא ניתן לקבל את טענות הסנגורית כי היה על המשיבה לפעול לזימונו של החבר וכי מדובר במחדל חקירה, שכן, כאמור, גרסה זו של ההגנה עלתה רק במסגרת פרשת ההגנה.

אשר לטענה כי מדוחות השוטרים עולה כי בשלב מסוים, דקות לפני בדיקת הנשיפה, השוטרים לא השגיחו על המערער, ובזמן זה הוא שתה בירה ועישן; הרי שהשוטרים עמדו על כך כי לאחר שהמערער עישן (כעולה גם מהסרטון השני) והם הסבירו לו שוב כי נאסר עליו להכשיל את הבדיקה, הם התחילו שוב בספירת 15 דקות, ובשלב זה המערער היה נתון תחת השגחתם המלאה, לא עישן ולא שתה. יתרה מכך, לא ברור מהיכן שאבה הסנגורית טענה זו, שכן מדובר בטענה שלא הועלתה ע"י המערער בשום שלב, לרבות במהלך עדותו בבית המשפט. מעבר לכך, כאשר המערער שוחח עם השוטר גסאן במעמד רישום הדוח, הוא הסביר לו מתי שתה (לאחר שקם ואכל), ולא טען במעמד זה כי שתה שוב לפני עריכת הבדיקה, או כי ריכוז האלכוהול שנמצא בבדיקתו כולל גם שתיית בירה בעת המתנה לבדיקה. מכל מקום, כפי שציין בית המשפט קמא בצדק, לו אכן המערער היה שותה ומעשן לפני הבדיקה, הרי שכפי שהסבירו לו השוטרים לפני כן, היה מדובר בסירוב להבדק, שמשמעותו היא כי הוא נחשב כשיכור.

נוכח כל האמור, לא מצאתי ממש בערעור על הכרעת הדין.

אשר לערעור על גזר הדין, בית המשפט קמא נימק את גזר דינו היטב, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין. בית המשפט ציין בצדק, כי מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע המערער - נהיגה בשכרות של 511 מיקרוגרם, נע בין 24 חודשי פסילה ל-36 חודשי פסילה בפועל; שכן פסילת המינימום שנקבעה לעבירה של נהיגה בשכרות היא 24 חודשי פסילה, ולכן אין מקום לקבוע כי מתחם העונש ההולם מתחיל בפסילה נמוכה יותר. אין בעובדה שלעיתים בתי המשפט מטילים עונשים החורגים לקולא מפסילת המינימום, כדי להעמיד את מתחם העונש ההולם על רף נמוך יותר.

אין גם ממש בטענות ההגנה כי לאור הבעיות הראייתיות בתיק, יש מקום לקבוע בעניינו של המערער מתחם עונש נמוך יותר, שכן כאמור, לא נמצאו בעיות ראייתיות בתיק, וניתן אף לומר כי הגנתו של המערער נמצאה כהגנת בדים.



העונש שהוטל על המערער - 26 חודשי פסילה בפועל ומאסר על תנאי מינימלי של חודש למשך שנתיים, ללא קנס, אינו חמור כלל, ונושק לרף התחתון של מתחם העונש ההולם. בעונש זה יש כדי לבטא את חומרת העבירה בה הורשע המערער ואת הצורך בהרתעה בעבירות אלו, והוא משקלל גם את העובדה שהמערער לא הודה, כך שלא ניתן לזקוף לזכותו את ההקלה שניתנת למי שמודה ונוטל אחריות על מעשיו.

בהקשר זה אזכיר, כי ערכאת הערעור לא תטה להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, אלא בנסיבות חריגות שבהן, על פני הדברים, נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין, או במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים; ולא כך הוא המצב בענייננו.

לאור כל האמור, הערעור על שני חלקיו נדחה.

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י"ט טבת
תשפ"ג, 12 ינואר
2023, בהעדר
הצדדים.
גילת שלו, שופטת